

Röd - en gård med anor

- Kulturvandring på Röd 22 juni 2010 -

Utöver rekonstruktionsarbetet av de förstörda kyrkböckerna vid branden i Överby prästgård 1898, arbetar Sotenäs Personhistoriska Förenings med kartläggning av häradets gamla torp, backstugor och gårdar. Jens Olsson från Väjern är en drivande kraft i denna inventering. Han är anförare för föreningens torp- och kulturvandringar som anordnas sex gånger per år, utspridda från april till sept. Jens ordnar även sådana vandringar för bl.a. pensionärsföreningar. Senast den 22 juni följde PRO:are från Hunnebostrand de gamla stigarna och byvägarna på gården Röd vid Åbyfjorden. Jens var värd och fick ciceronhjälp av Bjarne Josefsson vars far var uppväxt på Röds Östergård.

Röd - en gammal släktgård -

Gården Röd är en gammal släktgård sedan elva generationer tillbaka. Namnet Röd kommer av ordet röja/röjning - stavades Røidt på 1500-talet - Den första kända ägaren var Wigen i Röd på 1640-talet. En betydelsefull verksamhet för gårdsfolket på Röd var att sköta färjeförbindelsen mellan Röd och Røe/Vrångebäck. Det fanns knappt några vägar på den tiden, utan endast slingriga stigar. Wigen son Hans Wigensson står i skattelängderna som ferreman (färjekarl). Wigenssons barnbarn bröderna Helje och Erik Wognesson delade, på 1700-talet, gården mellan sig i en västlig och en östlig del. Den västra kallas numera för Röds Västergård och den östra för Röds Östergård. De innehas fortfarande av respektive broders släktgren. Rödström i väster och Josefsson i öster. Gunvor Sjöblom, uppväxt på Östergården och syster till nuvarande ägaren Claes Josefsson (Claes i Rö), Ingemar Emanuelsson och system Barbro Celebrini från granngården Ödstoft samt Lennart Jacobsson, vars föräldrahem låg på Röd 1:7, var med på vandringen och bidrog med intressant information. Barbro har bott med sin familj i Frankrike under många år. Numera bor hon, under årets ljusa månader, i sitt lilla funkishus på Ödstoft.

Skattebetalare på Röd enligt "Den Røde Bog

Släktforskaren Sievert Pihl, Kungshamn har bl.a. renskrivit listor med skattebetalare på Röd åren 1573–1658. Exempelvis Iffur ij Røidt betalade 1596 med ½ tunna biug, 8 mark smör, 6 skeppor miell, 4 hestar i foring, ½ kou i skatt och 2 album i leding. (½ tunna biug = 73 liter); Jacob i Røedt betalade 5½ daler i told (tull) för sju tunner Rostocker Øll. (1 tunna öl = 125 liter). I ett dokument om "Räkenskaber Røedt 1611–1642" tas Helle och Olle Iffuerssen ut som båtsmän till København 1628. Niels Schomager tas ut på samma sätt 1631.

Sievert Pihls forskning visar på att det utöver gårdens folk bodde en del andra människor på Röd med olika yrken som båtsmän, schomager, fiskare m.fl.

I domböcker från 1700-talet kan man läsa om bl.a. böter för lönskaläger, tvister om ostronfiske, förbud mot rivning av gärdesgårdar, försegling av arv, förmyndareuppdrag m.m. Ferremännen, bröderna Helje och Erik Wognesson meddelar i okt 1720 att färjan över Åby fjord hade sjunkit på våren 1720 och är i dåligt skick, inte minst p.g.a. kriget. Nytt virke måste huggas. De framförde att bästa tillgången på virke finns på gymnasiets (Åbys) skogar. I okt 1726 påpekar de åter att färjan är gammal och obrukbar. De behöver två stora ekar för att reparera färjan. Två år senare tar de åter upp att färjan är i behov av upprustning.

Backstugan Dammen

Barbro Celebrini påpekade bl.a. när vi besökte backstugan Dammen att hon från barnåren kom ihåg ytterligare en stengrund och en stengärdesgård ganska nära Dammen.

Slyskogen som håller på att kväva vårt vackra Bohuslän har brett ut sig här. Lars Sjöblom tog sig in bland snår och vildväxthet, och mycket riktigt där låg stenarna som Barbro berättade om. Baksittaren Lars Erikson (1800–1887) och hustrun Helena Enebom (1892–1868) levde i backstugan Dammen från 1859 till 1887. Endast grundstenar till stuga och uthus återstår idag.

Soteleden passerar platsen i sitt avsnitt från väg 171 vid Enerbäck över Rödsberget mot Åby. Vi vandrade vidare ut mot ett nedlagt stenbrott, vid ett stup mot Åbyfjorn, med en enastående utsikt mot Vrångeback och Röe på Stångenäs och Välkommenen plats nära Stensjö. I stenbrottet har förbuskningen inte riktigt brett ut sig helt ännu, men den kryper mer och mer in på denna sköna utsiktsplats. Rödsbergets högsta punkt är 109 meter. Det ligger små nedlagda stenbrott utspridda lite var stans på berget, men de är svåra att upptäcka under allt sly. Man kan fortfarande se att det har funnits flera betesmarker och ängar på berget. Nära tv-masten ligger Tjörhûrt (Tjurhålet) där traktens ungdom fordom brukade anordna dans och fester. Från Tjörhûrt leder en gångstig ned mot gården Kärr.

Skogslund

Stenhuggare Oscar Larsson f. 1881 och h.h. Hulda Johansdotter f.1879 ägde stället Skogslund på Rödsbergets sluttning. När de bodde där kunde man se deras vitmålade hus från vägen och ända från Rödsliden. Nu är huset rödmålat och ligger dolt bakom den förskogning som har bildats. Oscar högg sten under många år i brott som låg i närheten av sitt hus. Han var starkt engagerad i kommunalpolitiken för S. Oscar och Hulda adopterade Gertrud Beibauer f. 1911 i Berlin (krigsbarn). Hon gifte sig med Gustav Jacobsson f. 1908 från Rödsliden. De byggde hus på Röd 1:8

Röd 1:8

Gustav från Rödsliden och Gertrud från Skogslund byggde 1935 hus på Röd 1:8 och de fick sonen Rune 1936. Familjen flyttade till Göteborg 1939 och hyrde ut huset. Där föddes dottern Asta. Hon äger numera pappans föräldrahem på Rödsliden. Huset på Röd 1:8 hyrdes ut i tur och ordning till bl.a. följande familjer:

1. Johan Johansson "Hogstörparn" f. i Skredsvik 1909, h.h. Agda f. Borg 1913, barnen Iréne f. 1934 och Bertil f. 1939 bodde i huset åren 1939–1941. Det var ett fåtal som visste vem Johan Johansson var. Men som Hogstörparn var han mera välkänd. Det var han som körde väjstråbå. D.v.s. han körde Vägförvaltningens väghyvel och jämnade till alla statliga grusvägar på Sotenäs.
2. Husägarens bror Evert Jacobsson f.1917, h.h. Berta f.1920 och deras döttrar Anita f. 1941, Ulla f. 1943 och Inga-Maj f. 1945 bodde här tills de byggde eget hus.
3. Erik "Mörken" Andersson (1912–1991) från Hunnebostrand och h.h. Margot Olsson (1913–2009) från Torp på Orust hyrde huset under de år då Erik var föreståndare för Konsum i Tossene. De fick Margret 1946. Familjen flyttade till Hunnebostrand 1947 och fick där dottern Gerd 1950. "Mörken" började som föreståndare för Konsumhallen i Hunnebostrand, där han stannade till sin pensionering.
4. James Lif f. 1916 och h.h. Ursula Borg f. 1922 i Stettin (krigsbarn) flyttade in 1947. De fick sönerna Kjell 1947 och Conny 1950.

Hyresgäster på Röd 1:8 efter 1950 redovisas inte.

Röds brygga

Från Rödsberget fortsatte vandringen ned mot Röds brygga, som är omskriven sedan 1500-talet. Bl.a. då biskop Jens Nilssøn, på sin visitationsresa 1594, transporterades över från Röe brygga. Röds brygga var ett färjeläge med förbindelse till Röe och senare till Vrångeback när Vrångö blev landfast. Nycander på Åby säteri berättar 1888, att 1856 fanns ingen annan farbar väg söderifrån än över färjeläget Vrångeback - Röd. Ända in på 1950-talet kunde personer bli rodda över fjorden. Respektive gård hade jour varannan vecka. Från Röds brygga skedde också utlastning av knött och annan huggen sten samt ved. Nära bryggan ligger sedan många år tillbaka en välordnad badplats där många barn har gått i simskola.

Torpet Strandhagen

Ett par pilskott från bryggan låg Torpet Strandhagen under Röd. I kyrkböckerna finns noterat fem olika familjer som har bott på torpet mellan åren 1813 till 1927. Anders Kristoffersson (1795–1876), som tog sig namnet Boström, bodde där med sin familj åren 1825 till 1864.

Hustrun hette Anna Larsdotter (1795–1877). Deras barn var: Andreas f.1816, Samuel f. 1824, Britta f.1821, Karolina f. 1827, Lovisa f. 1829, Amalia f. 1833 och Helena f.1835. Anders Boström var ägare till slupen ”Carl Johan” om tolv läster. En läst var ett mått på ett fartygs lastförmåga. Det går 1,8 ton per läst vilket motsvarar en lastförmåga på 21,6 ton på Boströms slup. När Smögenborna anlade sin fotbollsplan transporterades jord och sand (kallad Boströmsjorden) sjöledes från platsen där Strandhagen hade legat.

Från bryggan leder en brant backe upp mot gårdarna. Halvvägs upp i backen skimtar en gammal tegelbyggnad i vilken Rödströms på sin tid hade smedja, tunnbinderi och sillsalteri.

Röds Västergård efter laga skiftet 1844

Vid laga skiftet 1844 brukades gården, som då var en åbogård under Åby, av Elias Rödström I f.1814. Hustrun hette Beata Hansdotter. Sonen Johan Herman (1836–1886) drev person- och godstrafik till och från Göteborg med jakten Blenda. Han hade även tunnbinderi, salteri och ett mindre båtbyggeri. Han byggde också en väderkvarn på Rödsberget, en s.k. holländare, av den äldre varianten, med pickelhätta. Kvarnens grundstenar ligger ännu kvar. Han byggde även ett mindre varmbadhus, vilket var mycket ovanligt på den tiden. Hans hustru var Josefina f. Wingård (1837–1927). I dagligt tal kallades hon mest för ”Finna i Rö”.

I Göteborgs och Bohus läns Kalender 1890 står Josefina Rödström som ägare till firma J.H. Rödström. Taxeringsvärde 2000 kr; eg. jord 7000 kr; 2 magasin och qvarn 2000 kr. I anknytning till mangårdsbyggnaden bedrevs lanthandel till 1929. Sonen Elias II f.1860 och hustrun Justina f. 1862 i Skälle blev nästa innehavare av gården. De friköpte den 1911. Deras son Carl (1893–1935) tog över 1927. Efter Carls död köpte brodern Herman (1888–1955) gården. Han gifte sig 1916 med Ester f. Skoglund 1888 i Tossene. Herman hade emigrerat 1909 till Cleveland, Ohio. Familjen återvände till Sverige 1919. De bosatte sig först några år på Smögen, men flyttade 1922 till gården Skälle och bodde där tills de köpte fädernegården på Röd 1936. Herman och Ester fick barnen: Carl Herman f. i USA 1917 (se vidare nedan); Anna 1919 gift med Russel i Vig; Rut 1922 gift på Anneslätt; Erik 1924, arméofficer, gift med Kristina, dotter till Petter Mattsson i Uleberg; Greta 1926 gift med Erik Lundin på Lyckan och mor till Hans Lundin som driver företaget Rödsgubben. I boken ”Svenska gods och gårdar” av 1943, anges arealen på Röds Västergård till 50,5 ha. Carl-Herman 92 år, har brukat gården större delen av sitt yrkesliv där potatisodling har intagit en stor plats. Han har varit moderat politiker och ordförande i sociala centralnämnden i nio år. Dessutom har han varit ledamot i taxeringsnämnden och ersättare i kommunstyrelsen. I första giftet med Anna-Lisa Mattsson, lärarinna och dotter till Petter Mattsson i Uleberg har han två flickor och en son: Marianne gift Norlin, Olle och Kerstin. Med Isolde Johansson har han sonen Carl Elias. *Not: Carl Herman avled under sommaren 2010.*

Sjöliden

Elias Rödström II började bygga huset på Sjöliden när han gifte sig 1886 med Justina Hansdotter. Det stod färdigt 1891. Numera ägs Sjöliden av Carl-Hermans bror Erik Rödström f. 1924. Han gifte sig 1952 med Petter i Ulebergs dotter Kristina (1923–1992).

Erik har huset som sommarbostad. På vintern bor han i Göteborg. Erik har varit officer i svenska armén. Många minns honom från I 17 på 1950 - 1960 talen.

Landsvägar, skjutstrafik och kommunikationer på 1800-talet

Alfred Larsson (1876–1959) från Bovallstrand, förvaltaren hos AB Förenade Stenindustrier har berättat att de som hade råd åkte hästskjuts. Gästgivargårdarna hade skyldighet att skjutsa. Det var mest provryttare som skjutsades runt till lanthandlarna. För att ta sig till Göteborg var det vanligt att man ”tiggde” sig med en segeljakt. Vid dåligt väder kunde det ta upp till 8 dagar i varje riktning. Ångarna på linjen Göteborg - Kristiania började anlöpna Bovallstrand 1878. (Not. Enligt Hembygdsforskaren Sven Rydstrand började Marstrandsbolagets fartyg att trafikera Åbyfjorden i början av 1900-talet).

På 1880-talet var det nästan omöjligt för större delen av häradets invånare att få läkarhjälp. Några sjuksköterskor fanns ännu inte. Provinsialläkaren bodde på Sandklef i Håby. Han var ensam läkare i fyra stora härader. Först på 1890-talet kunde man nå läkaren per telefon. Enda postanstalten var i Haga till 1885. Handlarna i Strané och Buvall ordnade en gubbe från respektive plats som gick till Haga och hämtade post tre gånger i veckan. Man fick betala tre öre för varje brev. För varje tidning betalades femtio öre om året. Det var endast veckoblad på den tiden, och det var få ex till varje ort. T.o.m. hösten 1883 låg den närmaste telegrafn i Fjällbacka. Hösten 1883 blev en tvåtrådig stolplinje färdig till Bovallstrand. Från Bovall gick gångbud till hela Sotenäs härad. Någon velociped hade de flesta på Sotenäs ännu inte sett.

Röds Östergård

På Röds Östergård bedrevs gästgiveri och skjutsstation enligt gästgiverilagen med rötter i Alsnö stadga från 1279. Vissa ekonomiska förmåner var fästade vid hemman som bedrev verksamhet där resande mot betalning kunde erhålla kost, nattkvarter och skjuts. Det fanns vissa ordningsregler för gästgiverier: Matbestick får ej ha den ringaste matrest från tidigare måltider på sig, framställda servetter skall vara rena, brödsdivor skäres ej tjockare än ¼ tum, smöret får ej vara härsket, äggen får ej vara illfarna, stolar och bord får ej sakna ben, så att de behöva stödjäs av väggarna och rummen skall hållas varma då kall väderlek inträffar, även om inga resande för tillfället finns i dem. (Gästgiveristadgan upphörde i Sverige 1933) Häradsrätten har haft åtskilliga förrättningar på Röds gästgiveri. Häradsrätt var en allmän underrätt på landsbygden i Sverige t.o.m. 1970. Från 1971 är tingsrätt allmän underrätt. På Röd upphörde gästgiveriet 1918 när Josef Josefsson tog över gården. Den förste innehavaren av Röds östra gårdsdel var Erik Wognesson f. 1695 och efter honom sonen Anders Eriksson gm. Karin Andersdotter från Finntorp. De fick inga söner, så dottern Maria (1782–1846) och maken Isak Götesson (1780–1823) från Klev övertog gården. Deras dotter Carolena (1812–1864) gifte sig med fiskaren Per Andersson i Grafvarne. Enligt kyrkoboken ”blev han borta på hafsvattnet 21 mars 1846”. Carolena gifte om sig med Josef Christiansson född på Röe 1821. De blev nästa innehavare av gården. Deras son Claes Josefsson I (1847–1912) blev åbo på Röd 1873, men friköpte 1911. Hans hustru var Elisabeth Lundin (1849–1918), dotter till Johannes Lundin, rättare på Åby. Paret fick barnen: Axel 1875, som blev bonde på Tveten i Stångenäs; Josef 1876 (se vidare nedan); Elisabeth 1880 som blev bondmora på Skottene, Håbygård; Sigrid 1883 som blev källarmästarefru på Hotell Gästis i Hunnebostrand; Hedvig f. 1885, som blev gift Roman och ägare till Turisthotellet i Bovallstrand. Hon hade otur. Maken Ola Roman blev sinnesförvirrad och satte eld på hotellet. Claes och Elisabeths yngsta flicka Agda f. 1889 dog av ”blindtarmen” 22 år gammal i jollen, när brodern Josef seglade med henne mot lasarettet. Halvvägs fick han återvända till Röd. Josef (1876–1956) blev gift med Hulda Johansson (1876–1962) från Valla Nollgård. Till en början arrenderade de Stensjö gård (numera kallad Gamla Stensjö gård). De fick tre söner på Stensjö: Kuno 1908, Arne 1912 och Torsten 1918. Familjen övertog Röds Östergård 1918. Kuno flyttade till Hunnebostrand och gifte sig med Greta Dahlin. Torsten gifte sig med Sonja från Värmland och bosatte sig där. Östergården köpte till 3/8 mantal från Börjesson på Ödstoft 1938. I boken ”Svenska gods och gårdar” av 1943, anges arealen på Röds Östergård till 56,9 ha. Arne gifte sig med Edit Mattson med rötter i Uleberg. De övertog gården 1939 och hade den tills deras yngste son Claes ”Claes i Rö” tog över 1977. Utöver Claes född 1953 fick Edit o Arne: Inger 1942, gift med Bengt Hansson, bor i Kungälv; Gunvor 1944, gift med Lars Sjöblom, bor i Munkedal; Kjell-Arne 1948, gift med Daga, bor på Ödstoft 4262. Gårdarna på Röd bedrev traditionellt jordbruk med kor o hästar, svin och höns fram till ca 1965. Numera är alla djuren borta och den större delen av åkermarken arrenderas av jordgubbsodlaren Hans Lundin (Rödgubben). Claes Josefsson driver företaget Röds Traktorgrävning tillsammans med sonen Mikael.

Lillstugan

Claes hustru Helen f. 1958, har nyligen öppnat ”Helens Gårdsbutik” i en sidobyggnad, som kallas Lillstugan. Hon försäljer kläder för tjejer i alla åldrar, tyger i de senaste färgerna, accessoarer, presentartiklar och inredningssömnad. Tidigare generationer på gården brukade under den varma årstiden flytta ut i Lillstugans kök. Helen har omvandlat köket till butikslokal där taket har fått behålla sin vackra ljusblå färgton. Vi stannade för kafferast vid Lillstugan. Claes hade ordnat fram extramöbler så att alla kunde sitta bekvämt. Snart fortsatte vandringen på den historiska vägen mellan Röds brygga och Åby säteri. Strax efter mangårdsbyggnaden skymtade Arne o Edits hus som de byggde 1977 när Claes tog över. Därefter passerade vi det funkishus som Arnes föräldrar byggde 1939 när han övertog gården.

Jakobssons ställe

Vi fortsatte upp efter Rödsliden och passerade f.d. Axel Julius Jakobssons hus som numera ägs av barnbarnet Asta. (se Skogslund och Röd 1:8 ovan). Ett familjefoto från ca 1915 var strategiskt uppsatt vid huset. Den visade Axel Julius f. 1870 och hustrun Alida med sin barnskara framför huset: Märta som dog ung, Karin f. 1904, Gustav f. 1908, Bror f. 1909, Dagmar, Oscar f. 1898, Harald och Agda f. 1911. Evert saknas, han föddes 1917. Axel Julius var rorgångare på Marstrandsbolagets båtar. På sina lediga dagar och som pensionär kunde han sitta på tomten och se när ångbåtarna angjorde Åby brygga. I Marstrandsbolagets turlista från 1932 kan man läsa i tabell 6 att rederiet varje måndag anlöpte Malmön, Fågelviken, Vrångebäck och Åby. Båten gick ut från Göteborg kl. 09.00. Ångbåtskommissionärer i Åbyfjorden 1932 var A. Eriksson för Vrångebäck och F. Ekstrand för Åby. År 1900 var Alexis Lundin kommissionärer för Åby. Vi gick vidare på den gamla vägen som i sin förlängning leder genom skogen till Åby och som numera sammanfaller med Soteleden. I korsvägen där skogen börjar svängde vi av mot Larssons stövva.

Larssons stövva

Johan Leonard ”Levnad” Ottosson, (1884–1955), mest kallad Larsson, ägde stugan. Han var dräng hos Josef Josefsson när han arrenderade Stensjö gård åren 1907–1918. Av olika orsaker kallas gården numera för Gamla Stensjö gård. När Josef tog över Röds Östergård ville Larsson gärna arbeta kvar hos Josef. Larsson hade en liten stuga på platsen Välkommen på Nedre Kärr. Han frågade om han inte kunde få flytta stugan till Röd. Följande vinter transporterades huset på Åbyfjordens is med häst och släde till Röds brygga och vidare till Rödsliden, där den återuppbbyggdes. Larsson blev en trotjänare som var med på Röds Östergård i alla sina återstående dagar. Han var aldrig gift och någon kvinna fanns aldrig i huset under Larssons tid, vilket man kan tro när man läser i församlingsboken 1930–1940. Där står Elisabet Mattsson född i Bro 1849 under samma adress som Larsson. Det fanns en liten grannstuga ca 150 meter bort, som sedan länge är riven. Kanske bodde Paulina där? Adressen Rödsliden står för såväl Larsson, Elisabet Mattsson som för Jacobssons ställe, som ligger flera hundra meter bort. Detta kan ge sken av att Elisabet Mattsson var inneboende hos Larsson. Hembyggds mannen Gunnar Andersson i Bro har uppgifter som visar att kvinnan i fråga har varit piga hos Josefsson på Röd. Vidare har han noteringar om hennes vidare öde när hon lämnade Röd. Personhistoriska föreningen skall få dessa uppgifter. Som Carl-Herman uttryckte det: ”Dä har aldri vört fruntimmer i dä huset, men en kan levve mä dä ockse, bare en ente får smagen påt”. När Larsson dog 1955 flyttade en kvinna in i hans stuga och bodde där en tid. Vi saknar hennes namn, men barnen på Röd kallade henne för ”Smalhulda”. Snart köpte Alf Ericsson från Uddevalla stugan för fritidsboende. Stugan blev för trång och ersattes med en större i en liknande stil som Larssons. Numera har Alfs son Lasse Eriksson med familj tagit över den nya stugan för fritidsboende.

Nyborg

Ett pilskott från Larssons stövva ligger Nyborg. Där bodde makarna Hilmer Borg f. i Hede 1880 och h.h. Hulda f. i Hogdal 1885. De fick barnen Margit, Goda, Hulda, Hilmer, Linnéa, Dagny och Ingvald. Godas dotter Lilian är gift med plåtslagarmästaren Rolf Ifver i

Hunnebostrand. Ett antal sommarboende har ägt huset genom åren. De senaste har dristat sig till att ändra fastighetens namn från Nyborg till Kastanjebacken. Finns det någon som någonsin har sett kastanjer växa på Nyborg?

Enerbåcken

Enerbåcken (Röd 1:6) ligger strax söder om Ödstoft, en bit in från landsväg 171. Stället låg avigt till i vår vandringsplan, så inget besök gjordes där, men följande information lämnades till gruppen: Platsen bebyggdes 1832 av familjen Christian Karlsson. Enligt Tossene sockenlängd för 1869–1880 bodde sedan sonen Johan Herman Christensson och h.h. Gustafa Anderdotter här. Senare bodde, enligt Tossene församlingsbok 1930–1940, Stenhuggaren Kalle Bäck d.v.s. Carl Carlson f. 1886 på fastigheten. Han gifte sig 1917 med Adelina Olofsson f. 1889. De fick barnen: Åke 1919 och Greta 1921.

Källe mä krogen från Pyttthagen d.v.s. Karl Johansson (1895–1980) och h.h. Ingrid f. Olsson (1894–1962) i Ödsmål flyttade in 1942. De flyttade till Ödsmål 1946. Källe dog i Stenungsund. Från Askum inflyttade 1946 Oskar Pol f. i Skee 1900 h.h. Elin f. Nilsson 1916 i Gbg och deras flickor Karin f. 1937 och Kerstin f. 1939.

Nuvarande ägare av fastigheten är Thorleif Åstrand.

Torpet Humlekroken/Nötebacka under Röd

Detta torp har vi inte lyckats placera in geografiskt. I längderna kan vi läsa följande om stället: 1812–1814; Torparen Börje Isakson f. 1774, fattig, borta 1814. Hans hustru Maria Götesdotter f. 1781. Barn: Kristina f.? Katarina f. 1799 och Johanna f.?

1814–1840; Änkan gifte om sig med torparen Lars Mårtensson (1775–1837). Barn Lars f. 1821, Anna Maria f. 1821 tvillingsar?

Gustava f. 1818 och Mattias f. 1823. Not. Stället förekommer inte efter 1840.

Backstugan Lien under Röd

Detta torp har vi inte lyckats placera in geografiskt. I längderna kan vi läsa följande om stället: 1800–1821; Torparen Karl Olsson f. 1767, utfattig, borta 1822. Hans Hustru Johanna Andersdotter f. 1761, borta 1822. Sonen Kristian f. 1799

1822–1839; Torparen/styvson Hans Olsson f. 1789, sjuk af värk. Inget namn på hustrun som var född 1790, sjuklig. Barn: Olof f. 1818, Helena f. 1821, Anna f. 1824, Johanna f. 1826.

Sonen till Karl Olson ovan, Kristian Karlsson f. 1799, Kristians dotter Beata f. 1828.

Not. I en verifikation från 1820 kan man läsa att familjen bor i en ”jordhytta” och att den saknar all slags egendom. Från 1840 finns inte Hans Olsson med familj i socknen. Lien förekommer inte efter 1839.

Nya hus på Röd

Sedan slutet av 1950-talet har det uppförts ett antal sommarstugor och hus för åretruntboende på Röd. De ingår inte i Personhistoriskas nuvarande vandringsprogram.

BJ

Bilder: forts på sidor 7, 8 och 9

Ladugårdarna ligger av naturliga skäl nära varandra. På bilden skymtar Röds Östergård till vänster och Röds Västergård till höger.

Larssons stôvva som 1919 flyttades med häst o släde på Åbyfjorns is från platsen Välkommen på Stensjö till Röd

På Röds Östergård Har Helen Josefsson öppnat gårdsbutik i en sidobyggnad, som kallas Lillstugan där hon saluför kläder för tjejer i alla åldrar, tyger i de senaste färgerna, accessoarer, m.m.